

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 233/2015-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. mája 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného JUDr. Evou Príbelskou, Janka Matušku 2178, Topoľčany, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 9 Co 1082/2014-605 z 26. januára 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. apríla 2015 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného

porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej aj „krajský súd“) č. k. 9 Co 1082/2014-605 z 26. januára 2015 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

2. Z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ, v právnom postavení odporcu v pôvodnom konaní, bol účastníkom konania o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Okresný súd Nitra (ďalej len „okresný súd“) uznesením č. k. 10 C 105/2007-589 z 2. októbra 2014 zrušil doplnujúci rozsudok okresného súdu č. k. 10 C 105/2004-105 z 26. júla 2006, ktorým okresný súd rozhodol o trovách štátu a zaviazal odporcu zaplatiť trovy štátu v sume 13,27 eur na účet okresného súdu, ako i náhradu trov konania navrhovateľov v 1. - 6. rade vo výške 13 940,76 eur k rukám právnej zástupkyne navrhovateľov. Proti uzneseniu okresného súdu č. k. 10 C 105/2007-589 z 2. októbra 2014 podal sťažovateľ v zákonnej lehote v časti trov konania odvolanie a na základe podaného odvolania krajský súd napadnutým uznesením sp. zn. 9 Co 1082/2014 z 26. januára 2015 predmetné uznesenie okresného súdu v napadnutej časti týkajúcej sa trov konania potvrdil a odporcu zároveň zaviazal zaplatiť navrhovateľom v 1. - 6. rade spoločne a nerozdielne náhradu trov odvolacieho konania vo výške 556,38 eur k rukám právnej zástupkyne navrhovateľov.

3. Ako ďalej sťažovateľ uvádza, „... u žalovaného sa jednalo o bránenie svojich práv, zaručených Ústavou Slovenskej republiky a v súlade s platnou judikatúrou, pričom pri rozhodovaní o trovách konania súd dostatočne neprihliadol na okolnosti prípadu.

V predmetnej veci som ako žalovaný namietal vyčíslenie trov konania čo do počtu úkonov, ako aj vyčíslenie hodnoty sporu a v spojitosti s uvedeným aj vyčíslenie trov právneho zastupovania právnu zástupkyňou navrhovateľov, v dôsledku čoho bola

navýšená a nesprávne vyčíslená odmena za jeden úkon právnej pomoci v zmysle tarifnej odmeny.

Odvolací súd sa s námietkami žalovaného zákonným spôsobom dostatočne nevysporiadal, priznal trovy vyčíslené právnu zástupkyňou navrhovateľov tak, ako je uvedené v napadnutom uznesení odvolacieho súdu.

Týmto nesprávnym postupom súdu došlo neoprávnene k navýšeniu trov právneho zastupovania.“.

4. Sťažovateľ následne s poukazom na skutkové okolnosti prípadu, ako i rozhodovacia prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a svoju nepriaznivú sociálnu situáciu poznamenáva, že „... sa jedná o právnu vec, kedy súd nebol viazaný rozhodnúť o trovách konania podľa výsledku sporu, ale s prihliadnutím na hodnotu sporu, výšku trov konania, priebeh konaní, osobu žalovaného a jeho majetkové pomery, rozhodnutie o trovách konania vedie na strane odporcu k neprimeraným finančným tvrdom. Odporca vzhľadom na svoj vek a zárobok nie je schopný trovy konania znášať a napriek tomu, že si finančné prostriedky na zaplatenie trov zapožičal v snahe predísť prípadnej exekúcii a ďalším nákladom spojeným s vymáhaním pohľadávky v exekučnom konaní.

V zmysle zákonného ustanovenia možno prihliadať i na okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku na súde. ...

Súd pri rozhodovaní o trovách konania nevzal do úvahy všetky okolnosti, ktoré bol zo zákona povinný zohľadniť pri posudzovaní možnosti jeho aplikácie § 150 OSP a nesprávne vyhodnotil okolnosti významné z hľadiska rozhodovania podľa tohto zákonného ustanovenia. Poukazujem na to, že § 150 OSP je vyjadrením jednej z výnimiek zo zásady náhrady trov konania podľa pomeru úspechu vo veci vyjadrenej v § 142 OSP.“.

5. Na základe už uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vyslovil tento nález:

„Uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9 Co 1082/2014-605 z 26.1.2015 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Nitre na ďalšie konanie.

Sťažovateľ netrvá na ústnom pojednávaní pred Ústavným súdom.

Uplatňujem si trovy právneho zastupovania v tomto konaní v sume 277,10 eur podľa pripojeného vyčíslenia.“

II.

6. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

8. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

9. Vychádzajúc z obsahu sťažnosti, ústavný súd konštatuje, že táto sťažnosť napriek tomu, že sťažovateľ je zastúpený advokátkou, nespĺňa náležitosti kvalifikovaného návrhu

na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené v § 20 ods. 1 a § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

10. Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (m. m. IV. ÚS 415/09, IV. ÚS 355/09, II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

11. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy.

12. V zmysle ustanovenia § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie:

- a) ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili,
- b) právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody,
- c) proti komu smeruje.

13. Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde). Až na výnimky, ktoré v danej veci nie sú relevantné,

je ústavný súd pritom viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

14. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že sťažovateľom predložená sťažnosť neobsahuje návrh rozhodnutia vo veci samej (petit), ktorého vydania sa sťažovateľ od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde), vymedzený presne, určito a zrozumiteľne, teda takým spôsobom, aby mohol byť východiskom na rozhodnutie ústavného súdu v uvedenej veci. Formulácia návrhu na rozhodnutie vo veci samej je neúplná a v kontexte obsahu sťažnosti nezrozumiteľná. Sťažovateľ sa v petite sťažnosti domáha zrušenia označeného rozhodnutia Krajského súdu v Nitre bez toho, (i) aby v petite požadoval vyslovenie porušenia ním označených práv, resp. (ii) aby v petite aspoň uviedol, aké základné práva, resp. slobody boli v jeho prípade porušené.

Ústavnou podmienkou postupu ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde však je, aby ústavný súd najprv vyhovel sťažnosti podanej podľa čl. 127 ods. 1 ústavy a svojím rozhodnutím vyslovil, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené základné práva alebo slobody uvedené v druhej hlave ústavy alebo ľudské práva a základné slobody vyplývajúce z príslušnej medzinárodnej zmluvy, avšak takáto požiadavka nie je, ako už bolo uvedené, v petite sťažnosti sťažovateľa obsiahnutá (bod 5). Podobne je sťažovateľ povinný v petite rozhodnutia uviesť, aké základné práva, resp. slobody boli v jeho prípade porušené.

15. Z toho vyplýva, že ústavný súd z obsahu podania nemôže posúdiť ani otázku svojej právomoci, do ktorej nepatrí ochrana pred nezákonnosťou, ale len pred neústavným postupom a rozhodnutím orgánov verejnej moci.

Na základe uvedeného ústavný súd uzavrel, že návrh na rozhodnutie vo veci samej v predloženej sťažnosti nezodpovedá právomociam ústavného súdu vo vzťahu ku konaniam o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb.

16. Takýto návrh znemožňuje zároveň ústavnému súdu preskúmať aj predpoklady prípustnosti sťažnosti podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde a napokon aj otázku jej

prípadnej zjavnej neopodstatnenosti. Súčasne taký návrh neumožňuje ústavnému súdu vymedziť rozsah, v ktorom by bolo možné sťažnosť prijať na ďalšie konanie (§ 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde). Tieto procesné predpoklady sa skúmajú jednotlivo a konkrétne vo vzťahu ku každému napádanému rozhodnutiu, opatreniu alebo inému zásahu a návrh na rozhodnutie vo veci samej vymedzený v sťažnosti sťažovateľa z 15. apríla 2015 to v celom rozsahu nerešpektuje.

17. Ústavný súd pripomína, že taký rozsah nedostatkov zákonom predpísaných náležitostí, aký vyplýva z podania sťažovateľa, nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04).

18. Ústavný súd preto aj so zreteľom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľa konštatuje, že sťažnosť vykazuje také nedostatky náležitostí predpísaných ústavou a zákonom o ústavnom súde, že nie je možné preskúmať splnenie hoci len procesných podmienok konania pred ústavným súdom, a preto ju z uvedeného dôvodu odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

19. V závere ústavný súd poznamenáva, že rovnako i podaniu sťažovateľa z 1. júla 2013 vedenému na ústavnom súde pod sp. zn. Rvp 16884/2013 chýbali základné elementárne náležitosti návrhu, o ktorom by ústavný súd mohol a mal meritórne konať a rozhodovať podľa čl. 127 ústavy a § 49 a nasl. zákona o ústavnom súde, a preto bolo predmetné podanie sťažovateľa, toho času rovnako právne zastúpeného JUDr. Príbelskou, bez ďalšieho procesného postupu odložené v zmysle dikcie ustanovenia § 23a zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. mája 2015